

 <p>FAKULTA FILOZOFICKÁ ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY V PLZNI</p> <p>Katedra filozofie</p>	<p>PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE</p>
--	--

Práce (co se nehodí, škrtněte): diplomová

Posudek (co se nehodí, škrtněte): vedoucí

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Stefanie Dach, Ph.D.

Práci předložil(a): Bc. Radka Čtveráková

Název práce: Použití jazykových prostředků ve vybraných sociálně-psychologických experimentech

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce je pomocí teorie mluvních aktů „zhodnotit úlohu, kterou hrají použité jazykové prostředky v mocenských vztazích zobrazených ve dvou vybraných [sociálně-psychologických] experimentech“ (tj. Milgramův experiment k poslušnosti vůči autoritě a Stanfordský vězeňský experiment Philipa Zimbarda). Konkrétně autorka zkoumá a) jak fungují mluvní akty vykonané na pomezí skutečnosti a fikce v experimentech, b) jak mocenské vztahy ovlivňují mluvní akty, a c) do jaké míry lze teorii mluvních aktů úspěšně pro danou analýzu použít. S ohledem na nároky kladené na diplomovou práci jsou tyto cíle naplněny uspokojivě.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Autorka si zvolila téma, které vyžaduje velký podíl vlastní práce a je náročné na zpracování jak po teoretické, tak i po praktické stránce. Práce je rozdělená do dvou větších celků. V první části autorka představuje teorii mluvních aktů u Austina a Searlea. Také se věnuje relevantním současnějším koncepcím navazujícím na teorii mluvních aktů (ilokuční umlčování, ilokuční frustrace). Tato teoretická část je zdařilá. Jedná se o jeden z nejpodrobnějších výkladů teorie mluvních aktů, které jsou v češtině k dispozici. Výklad autorky je většinou pečlivý a přesný, některé pasáže by ale mohly být formulovány jasněji. Bylo by také dobré vytvořit si kritičtější odstup od hlavních zdrojů (výklad často úzce sleduje Austinovy a Searlovy vlastní texty), například zapojením většího množství sekundární literatury.

V druhé, praktické části práce užívá autorka teorii mluvních aktů pro analýzu mluvních aktů ve dvou sociálně-psychologických experimentech. Autorka analyzuje mluvní akty vykonané v experimentech z několika hledisek (jejich upřímnost, užití přímých a nepřímých mluvních aktů, působení mocenských vztahů na produkci mluvních aktů apod.). Autorka ukazuje a analyzuje tyto jevy na bázi popisu konkrétních mluvních aktů a jejich kontextu. Text ovšem občas zůstává příliš na této popisné rovině, a už se méně věnuje podrobné analýze. Místy zůstává autorka při analýze také příliš vágní. Například píše často o fiktivním a reálném „rámci“, není však jasné, co přesně je míněno termínem „rámec“. Občas mluví také obecně o „úspěšnosti mluvních aktů“ a nerozlišuje, jestli se jedná o úspěšnost z hlediska ilokuce nebo perlokuce. Dále se místy v textu vyskytují tvrzení bez explicitní opory ve zdrojích nebo dalšího zdůvodnění (např. str. 69 „Za udělené šoky tedy dle jeho pohledu nemůže on [učitel], ale experimentátor.“).

Na druhé straně v textu zaznívá mnoho důležitých bodů. Autorka si například všímá odlišné povahy autority ve zkoumaných experimentech a možného dopadu této skutečnosti na produkci mluvních aktů, dále zajímavě

otevřít problém rozlišení mluvních aktů vykonaných za běžných podmínek a mluvních aktů vykonaných ve fiktivním prostředí. Autorka do práce zapojuje značný podíl zahraniční literatury a snaží se reflektovat a zdůvodnit svou metodologii a postup. I zde by ale na některých místech mohla postupovat ještě systematictější. Např. na str. 77 tvrdí, že v Milgramově experimentu se vyskytuje více nepřímých mluvních aktů než ve Stanfordském experimentu, ovšem bez jasného vyčíslení nebo vysvětlení, jak k tomu závěru došla.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Formální úprava práce je pečlivá. Překlepy nebo gramatické chyby se najdou jen velmi ojedinelé (např. str. 69 „... na dosažení úspěšnosti řečových aktů Dozorci mohou totiž rozhodovat o „správném“ pojmenování ...“). Jazykový projev autorky je kultivovaný. Citační aparát odpovídá normě. Členění práce je přehledné a logické.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Jedná se o práci s originálním a náročným tématem. V mých očích je teoretická část silnější než analytická část práce. Zajímavé vhledy, ke kterým autorka dochází v analytické části, by stály za systematictější rozpracování. Jako diplomová práce autorčin text však dobře obstojí.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- 1) V práci často metaforicky mluvíte o fiktivním a reálném „rámcí“, např. o tom, že mluvčí „přecházejí“ mezi těmito rámci nebo „vstupují“ do nich. Mohla byste upřesnit, co zde znamená „rámeček“, co všechno k němu patří, a co znamená „přecházet mezi rámci“?
- 2) V kapitole 7.6. uvádíte příklady nepřímých mluvních aktů. Na základě čeho můžeme rozhodnout, že se u daných příkladů skutečně jedná o nepřímé mluvní akty? Proč například není akt „Slyšíte, jak křičí?“ vykonaný učitelem v Milgramově experimentu pouze přímý a jak to víme?
- 3) V závěru práce píšete, že existují další otázky týkající se mluvních aktů vykonaných „ve dvou rámci“ a vykonaných pod nátlakem, které by si zasloužily zkoumání. Mohla byste specifikovat, o které konkrétní otázky se jedná?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):   velmi dobře

Datum:

Podpis: